

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני י"ד אייר תשפ"א | דף היומי בבלי: יומא טו | דף הכולל: יומא יא.
דף היומי בהלכה: מסעיף ב' עד אמצע סעיף ד' בהגה "נוהגין להקרות".
מוסר: שם עולם - ובאמת בעוונותינו הרבים' עד 'והנה לשון'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: 'ועתה יש לי לכתוב' עד סוף שער התורה

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

מי העיף את אווירון הנייר על ראש הישיבה באמצע השיעור כללי? | מצה בפסח שני: בלילה, ביום, או בכלל לא? | ניצל ממחבלים באמצעות מוט עץ, ורוצה לעשות ממנו 'עץ חיים' לספר תורה | 2133

על דא ועל הא

מאחורי הקלעים של הילולת הרשב"י במירון

מי נשאר במירון אחרי שכולם הלכו הביתה? • צלחת חד פעמית וציטוטים מהזוהר • המרוץ נגד עובדי הנקיון

בעצם, למה לא? למי זה אכפת?
לך צריך להיות אכפת!!

מי שקצת שם את עיניו וליבו בעת שהותו במקום הקדוש, יבחין בכמויות עצומות של דפים-עלונים-תפילות-חברות קודש, בחלקם אפילו שמות קודש מפורשים, המתגוללים בבזיון מחפיר תחת רגלי ההמונים ותחת כל שיח רענן. מזעזע לראות ערמות אשפה של שאריות צלחות ומזון מעורבים עם דפי תפילות. דפים עם ציטוטים מהזוהר הקדוש או דפים עם שמות הקודש המפורשים מונחים על גדרות, רכבים, עצים, ובכל פינה אפשרית. עם חלוף הרוח הם מתעופפים לכל עבר, רח"ל.

מתנדבי "ועד ההלכה לענייני גניזה", שנטלו על עצמם להסיר את החרפה הנוראה, מתארים בכאב כיצד מידי שנה לאחר ההילולא, נשארות במקום כמויות עצומות של כתבי קודש, המתגוללים בבזיון נורא בכל פינה. אותו גורל שמור גם לרבבות

החוויה הרוחנית המרגשת של מירון בל"ג בעומר, היא משהו שאי אפשר לתאר במילים. צריך להיות שם כדי להבין.

יש כאלו שהבינו את זה לכיוון מאד ברור, וזיהו בריכוז ההמונים העצום, פוטנציאל ענק של שווק וחשיפה.

אם יש במקום אחד כל כך הרבה אנשים, למה לא לנצל את זה לחלוקה של דברי תורה ופיזי ל"ג בעומר, יחד עם פרסומות וחסויות שונות?

אליהם נוספים גם גופים שונים שרוצים כן לחלק חומרים תורניים לשם שמיים, וללא מטרות רווח.

התופעה מתחילה בכל ערי הארץ ומסתיימת במירון.

כבר בתחנות היציאה למירון ובאוטובוסים עצמם, מחולקים חינם חומרים שונים. אחר כך זה ממשיך במוקדים המפוזרים לאורך כל הדרך, מתחנות ההורדה ועד הציון, וכלה במתחם מירון עצמו.

"באופן כללי", מבהיר הרב כהנוביץ "במקרים רבים ניתן למנוע בכלל את פרסום הגניזה, וממילא את הצורך לשמור על קדושת החומר. למשל, מו"ל המפרסם חוברת שיווקית למכירת ספרי קודש, משלב תמונות של דפים שלמים מהחומש / השולחן ערוך וכדו'. במקום זה הוא יכול להראות לציבור את יופי הכתב והעימוד, על ידי החלפת הטקסט עם אותו הפונט לטקסט חולין. דוגמא נוספת: פליירים הקוראים לציבור להשתתף בכתיבת ספר תורה לרפואת פלוני או לטובת ארגון מסוים, משלבים בהם צילום יריעה של ספר תורה, כאשר הכתב קריא בראיה טבעית כולל שמות הקודש. במקום זאת אפשר לטשטש את הכיתוב באופן המותר על פי הלכה. והדוגמאות רבות. המכנה המשותף לכולם הוא שעם מעט מודעות ומחשבה אפשר למנוע כמויות גדולות ומיותרות של גניזה, ואת בזיון הקודש הנורא".

חשוב לדעת כי "ועד ההלכה" מספק שרות יעוץ למפרסמים וארגונים, כיצד ניתן לפרסם ללא חשש גניזה. השרות הינו ללא תמורה תוך שמירה על חסיון מוחלט. "ניתן להפיק עלונים שלמים, תוך תיאור של המטרות, הסגולות, וכדו', מבלי שהעלון יהיה טעון גניזה. לא כל דבר טעון גניזה, וגם על פי ההלכה יש דרכים רבות איך לפרסם דברי קודש מבלי שיהיו טעונים גניזה" כך אומר הרב כהנוביץ. "רבים כבר נעזרו על ידינו, והפיקו פרסומים שאינם נופלים ברמתם, מבלי שהיו טעונים גניזה. אפשר ליצור איתנו קשר בדוא"ל: gnizagniza@gmail.com או בטלפון: 02-6247814".

איך נסכם את זה במשפט אחד?

התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי זיע"א מבקש ממך: אל תבזה קדשי ישראל ביום ההילולא שלי!

עלונים שלא הספיקו לחלקם לציבור, והם ננטשים במקום ללא אחריות. לפעמים נשארים אפילו משטחים שלמים ארוזים!

עם תום ההילולא מגיעים למקום מתנדבים מסורים, האוספים במסירות נפש תחת שמש קופחת או בשעות הקטנות של הלילה, את מה שניתן להציל. ומכתתים את רגליהם בחניוני האוטובוסים, אהלי הכנסת אורחים, בדרכים המובילות לציון, ומהציון עצמו. המתנדבים מציינים כי פעילותם נעשית תחת לחץ של זמן, לבל יקדימו אותם עובדי הניקיון והגניזה תילקח לאשפה רח"ל. אך המציאות היא שעובדי הניקיון עושים מלאכתם נאמנה, בעת ההילולא ובסיומה, וכמויות גדולות מגיעות לאשפה ולבזיון.

בימים אלו פורסמה דעת פוסקי וגדולי הדור שליט"א וזצ"ל, שאין לחלק שום דבר גניזה במעמדים ציבוריים ובמיוחד לא בהילולא במירון.

הרב כהנוביץ מ"ועד ההלכה לענייני גניזה" מדגיש כי אם נגיע למצב שהציבור לא ישתף פעולה ולא יקח מהחומר המחולק במקום, נצליח לעצור תופעה זו, הכואבת לכולם. גם הרבנים הדגישו זאת בקריאתם ופסקו כי אסור לחלק גניזה, ומי שהגיע לידיו חומר הטעון גניזה, חלה עליו חובה אישית לגונזו כדת וכדין, ולא להשאירו ללא השגחה במקום הפקר.

"ועד ההלכה" פונה לפרסומאים ולמפרסמים השונים לחדול מנוהג פסול זה. מה גם שציבור גדול מאד אינו נחשף לפרסומים השונים, עקב הדוחק הגדול במקום, ולחץ הזמן להספיק לחזור הביתה בשעה סבירה. כך שיש בדבר גם הונאה לציבור המפרסמים. ומנגד הפירסום היעיל הוא באזור מגוריו של הציבור, טרם נסיעתו להילולא.

עניינא דיומא - פסח שני

"קדושת הפסח והמצה נמשכת עד פסח שני, לפי שכשיצאו בני ישראל ממצרים אכלו מהמצות שלקחו עמם עד ליל ט"ו באייר"

טעם המנהג לאכול מצה בפסח שני, ומדוע לא היתה נוהג מכך דעתו של החזון איש

אכלו מהמצות שלקחו עמם עד ליל ט"ו באייר (פסקי תשובות שם).

ולהלן שו"ת בענין זה ממרן הגר"ח קניבסקי שליט"א (הובא בגיליון 'דברי שיח'):

ש. בתשובות 'רבבות אפרים' מובא ממרן שליט"א שא"צ לאכול מצה בפסח שני משום שהוא מנהג חסידים, והרי ב'אורחות רבנו' מובא שהקהילות יעקב אכל מצה בפסח שני?

חסידים ואנשי מעשה נוהגים לאכול מצות בפסח שני י"ד אייר בסעודת היום, זכר לקרבן פסח שהקריבו בעת ההיא בין הערביים, ובזמן הזה מצות הוא זכר לפסח כמו באפיקומן (פסקי תשובות סי' תצ"ב בשם ליקוטי מהרי"ח, ברכת הפסח, דרכי חיים ושלום ועוד).

וכתב בסידור יעב"ץ כי גילו לו מן השמים שקדושת הפסח והמצה נמשכת עד פסח שני, לפי שכשיצאו בני ישראל ממצרים

ת. נהג כמנהג אבותינו שהיו חסידים.

ש. מובא מהחזו"א דלא ניחא ליה מאכילת מצה בפסח שני
דחשש ל'בל תוסיף', וצ"ע, הא שלא בזמנו בעי כוונה?
ת. מחזי כ'בל תוסיף' כיון שמכוון למצווה.

ש. מ"ט הקהילות יעקב אכל מצה בפסח שני ולא חשש לבל
תוסיף כדעת החזו"א?
ת. מצה מהחנות היא כמו חמץ.

טורים ודעות

עדות אישית בפרסום ראשון: מה גרם לגויה ממדינת אורוגוואי שבדרום אמריקה לנקות מדי שבוע את בית המדרש - בהתנדבות וללא כל תמורה?

וקסברגר / ברכת ישעיה

וגם: מהו כוח המשיכה המסתורי בציונו של רבי ישעיה'לה מקרעסטיר שגורם ליהודים כה רבים לחצות גבולות?

בביתו של רבי ישעיה'לה. היא שמא לב שהמונים מגיעים אליו
מכל העולם להתברך והוא מבטיח לזה פרנסה ולאחר בנים, וכדו.,
היא עצמה היתה עקרה ולא היו לה ילדים. יום אחד החליטה, אם
כולם מבקשים, גם אני אבקש מהרב ברכה... והיא ביקשה מהרבי
שיברך אותה בילדים.
הרבי טוב העין, אמר לה: "אני מברך אותך שיהיו לך ילדים,
ותחנכי אותם שתמיד יעזרו ליהודים".
אני מרגישה, סיפרה הגויה לגבאי הראשי, שבכך אני מחזירה
את החוב עבור אמי הזקנה.
ויהי הדבר לפלא.

בכל אופן - שבוע מעניין חווינו פה, שמשאת נפשם של יהודים
כה רבים להגיע לציון הצדיק ביארציט, הייתה כה עזה עד כי היו
מוכנים להשתדל מאוד מאוד, גם כשהיו צריכים לעקם עניין פה
ושם או להבריח גבולות.

למען האמת, אחרי שנה וחצי של שממה תיירותית, היה
מעניין וכיף לראות פנים חדשות וישנות, בבית המדרש, לחוש
קצת אווירה שפוויה של שגרה ברוכה... אולם בכל זאת, התופעה
היתה מסקרנת עבורי:

א. היסטורית, הרי רוב הצעירים הנלהבים הללו לא שמעו את
שמו לפני עשור וכחות.

ב. מה הוא כוח המשיכה המסתורי שמביאם לחצות גבולות,
תרתי משמע?

ובכן, חוט השני ששזור בכל הסיפורים ששמעתי הוא, כי מה
שמושך את הצעירים היא לא רק האווירה המיסטית סביב העניין,
שנבנתה במשך עשור, אלא סיפורים מדהימים ממש, מרתקים,
אליהם נחשפתי. סיפורי ישועות שאנשים חוו.

הרב ישראל פישר - מגזין 'במה'

לא מזמן חל יום ההילולא של האדמו"ר רבי ישעיה שטיינר
וצ"ל, המוכר כרבי ישעיה מקרעסטיר.
סביר להניח, שעד לפני עשור, רבים מקוראינו לא שמעו על
השם הזה, אך כפי שחז"ל הקדושים לימדונו: הכל תלוי במזל,
אפילו ספר תורה שבהיכל (במדבר קל. ד). הייתי אומר בדרך
צחות חסידית, שעם ישראל זכה למזל גדול כשהתפרסם שמו של
הצדיק מהונגריה שפעל ישועות רבות בדורו.
מעל גבי במה זו נביא כמה סיפורים ששמענו בציונו של רבי
ישעיה וצ"ל, מזקני העדה שמספרים מכלי ראשון מה ששמעו
בבית אבא וסבא אודות הישועות שמצאו בביתו של הצדיק זי"ע.
כזה הוא הסיפור שסיפר לי אורח מארצות הברית, ר' אביש
סופר שיחי' שמו. הוא יליד אורוגוואי בדרום אמריקה, אך שורשיו
נטועים בהונגריה.

יום אחד שמו לב מתפללי בית המדרש בו התפלל ר' אביש
סופר, כי גויה מגיעה מדי יום עם נהג מונית, וטורחת לנקות את
חדרי השירותים של בית הכנסת. כדרכם של הבריות, הניח כל
אחד, שכנראה פלוני דאג לכך; וכך גם חשב פלוני עצמו, שאלמוני
הוא שדאג לכך.

כשחלף זמן והגויה התמידה בביקור היומי, ניגש אליה הגבאי
הראשי" (תואר שקיים רק בהונגריה, בה גם לגבאי וגם לשמש
[שעמאס] יש סגנים וממלא מקום - ואל תשאלו אותי מה
ההבדל בין שמש לגבאי, כי אתבייש לגלות לכם שאין לי שמץ
מושג...) - ושאל אותה לפרש הגעתה ומי מממן את עבודתה.
תשובתה הפליאה את המתפללים.
אמא שלי - סיפרה הגויה - הייתה עובדת במשך עשר שנים

הקורונה והסגר ההרמטי שהיה פה בשנה שעברה מנעו ממנו את הגישה לציון, עכשיו הזדמנה לו אפשרות לבוא להודות, והוא שמח על כך שמחה רבה.

(מגזין 'במה' bama.org.il)

כזה היה סיפורו של ר' י. הוא סיפר שהמתין לזש"ק מעל עשור והגיע להתפלל בציון אחרי טיפול רפואי שכלל. בדרך נס הם נפקדו בחודש לאחר מכן, בחודש שבו לא היו מעורבים בשום טיפול רפואי כלל. הוא השתוקק להגיע לציון להגיד תודה, אך

עניינא דיומא - פסח שני

פסח שני: בקומרנא אוכלים מרור, בנדבורנה שותים ד' כוסות, ובליטא אפילו מצות לא אכלו...

על מנהגי קהילות ישראל בפסח שני ובימים שבין פסח לעצרת - מאת הרב ישראל יעקב פרבר והרב יהודה לייב שטיסל מח"ס 'המנהג'

אכילת מצה בפסח שני

מנהג חסידים ואנשי מעשה לאכול מצה בפסח שני, בי"ד אייר ביום בין הערביים, לזכר הקרבת קרבן פסח ביום זה. אבל יש שקראו תגר על כך, שכן את הפסח והמצה והמרור עמו אכלו רק בלילה, אור לט"ו, ולא עוד אלא שאלו שהקריבו פסח שני הרי נאסרו באכילת מצה כל יום י"ד, כשם שאנו אסורים לאכול בי"ד ניסן.

ולכן יש שנהגו לאכול רק בליל ט"ו אייר לזכר אכילת קרבן פסח שני, וכן היה מנהגו של המהר"ם א"ש וחותרנו הגה"ק רבי דוד דייטש זצ"ל, כמו שהובא בספר 'זכרון יהודה'.

ובחצרות החסידים נוהגים לאכול גם ביום י"ד וגם בליל ט"ו, ולא חששו לתמיהת המפקקים, כיון שהעיקר הוא ההתחלה וההכנה, יותר מהמעשה בעצמו. וכן המנהג בבעלזא, חב"ד וספינקא.

ויש נוהגים לאכול גם מרור עם המצה בפסח שני, דקרבן פסח שני היה נאכל על מצות ומרורים, וכן המנהג בקאמארנא. ואצל אדמו"רי נדבורנה המנהג לערוך שולחן 'סדר' שולחן במצה מרור וד' כוסות.

וכאמור, בליטא נהגו שלא לאכול כלל מצה בפסח שני ואף לא בכל השנה, כדי שיכירו שאכילת מצה אינה להנאה אלא כדי לקיים גזירת הבורא ית"ש, וכן נהג הגר"א והחזו"א. וכ"כ במנהגי הגה"ק מהר"א מטשכנוב שלא אכל כלל מצה בפסח שני.

להארות והערות ניתן לפנות למכון "המנהג"
במייל: hamenhog@gmail.com

מנהג אנשי מעשה לאכול מהמצות של פסח בכל סעודה שאוכלים בין פסח לעצרת, בין בחול ובין בשבת, משום חביבות המצווה.

בספר 'גדולת מרדכי' כתב הטעם, שהוא כמו בחולה שבעת עסקו ברפואות אסור לו לאכול מאכלים גסים, ואחר שהלך החולי, אף שמותר לו כבר לאכול מאכלים גסים, מ"מ צריך עוד ליקח כמה ימים מהרפואות כדי שלא תחזור עוד לעולם - כן הוא במצה של פסח שנקראת 'מיכלא דאסותא', והוא לרפאותו מכל הפגמים, ובפסח אסור מחמת כן לאכול חמץ שהוא כמאכלים הגסים - אף לאחר פסח שאוכלים כבר חמץ, אוכלים גם מצה, לרפאותו ולהחזיקו שלא יחזור עוד לעולם.

ובספר 'אוהל מועד' (ח"ב דרך שישי) כתב טעם אחר לנוהגים לאכול עד שבועות, לרמז כי שבועות הוא עצרת של פסח כמו ששמיני עצרת של חג הוא עצרת מסוכות, והימים שביניהם הם כמו חול המועד, וע"כ אוכלים מצה. וכך היו נוהגים הרה"ק רבי ירחמיאל משה מקאזניץ זצ"ל והרה"ק רבי מרדכי מאליק זצ"ל. ויש שנוהגים לאכול מצות רק בסעודות השבתות שבין פסח לעצרת, וכן המנהג בויז'ניץ וטשערנאביל קארלין ולעלוב. והמנהג בבעלזא בנוסף לזה שגם אוכלים קניידלעך (כופתאות) בליל שב"ק מפסח עד פסח שני.

ובליובאוויטש המנהג לאכול מצות במשך כל השנה בסעודת שבת ויו"ט, ולא רק עד חג השבועות.

אמנם יש ששללו המנהג ונמנעו מאכילת מצה אחר פסח, כדי שיכירו שאכילת מצה אינה להנאה אלא כדי לקיים גזירת הבורא ית"ש, וכן היה נוהג הגר"א.

**מרחוק הלכה אשה יהודיה עם טיולון ובתוכו שני ילדים.
היא לא ידעה שיש לי שמיעה חדה, כך שיכולתי לשמוע
מה היא מדברת, למרות שדיברה מאד בשקט...**

אהבת ישראל - עד היכן?

בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, שהבחור שהעיף אווירון זה, יקום בבקשה ויצא מבית המדרש מיד!!!

פחד גדול נפל על בחורי הישיבה, ניתן היה לחוש את המתח באוויר, אך אף בחור לא זז ממקומו. הגאון ראש הישיבה לא ויתר, והוא חזר והדגיש שהוא לא ימשיך במהלך השיעור בשום אופן, עד שלא יקום אותו בחור ויצא החוצה!...

באותן דקות קשות של חרדת הדין, הבין היטב הבחור החסיד נחמן גלינסקי, מן העילויים שהשתתפו היטב בכל מהלך השיעור, לליבו ולנפשו של אותו בחור. מתוך סערת רגשי רחמנות קם לפתע ממקומו, ופסע החוצה בראש מורכן; לרווחתו של אותו בחור, ולפליאתם של כל הבחורים וראש הישיבה, לנוכח מעשה גבורה זה.

השיעור כללי הסתיים, כשרוב בחורי הישיבה וסגל צוות הרבנים לא הצליחו לגלות את זהותו של אותו בחור מעיף הניירות... גם ר' נחמן עצמו לא ידע ולא ביקש לדעת מי היה אותו בחור.

שנים רבות חלפו להן ביעף אחר אותו המעשה. לאחר שנפטר ר' נחמן, הגיע לבית המשפחה החשובה אדם בלתי מוכר, אשר חזותו הוכיחה עליו שהוא תלמיד חכם חשוב. הוא סיפר את המעשה דגן שהתרחש עם אביהם בעת לימודיו בישיבה.

עם סיום סיפורו, הוסיף בהתרגשות:

"אני הוא אותו בחור סורר שהטיס את האווירון אל-על... אין ספק שאם היו מגלים את זהותי, הייתי מגורש לאלתר מן הישיבה, כאשר בין כך ובין כך לא התמדתי בלימודי שם, בלשון המעטה... אולם מעשה גבורתו הגדול של אביכם, עורר בליבי בימים שלאחר אותו מעשה רגשי אשמה, ורגשי התעוררות תשובה חזקים! בעקבות כך החלטתי לשנות את דרכי. לקחתי אפוא את עצמי בידיים, והחילתי מאז להתעלות בתורה ויראת שמים בעקביות! כיום, הנני משמש ברוך השם כראש ישיבה לכשבעים בחורים, וכל תורת שלי ותורתם של תלמידי - הכל נזקף לזכות מסירותו המדהימה של אביכם!!!" [ע"פ 'טיב המעשיות' על חומש ויקרא, הובא בגיליון 'ברינה יקצורו']

סיפר הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל:

פעם הלכתי ברחוב בשווייץ, כשאני אוזן בידי תיק ג'יימס בונד. מרחוק הלכה אשה יהודיה צעירה עם טיולון ובתוכו שני ילדים. האשה לא ידעה שיש לי שמיעה חדה, כך שיכולתי לשמוע מה היא מדברת, למרות שדיברה מאד בשקט...

שמעתי כיצד היא פונה אל בורא העולם בבקשה חרישית: "ריבוננו של עולם! אנא תן ליהודי הזה הצלחה, שיקבלו אותו בכל מקום בסבר פנים יפות, ויתנו לו צדקה ביד רחבה!..."

למרות שלא עסקתי באותה עת בהתרמה לצדקה, מאד התרגשתי מעצם דאגתה של אשה יהודיה לאחיה היהודים על אף שאינה מכירה אותם. זוהי אהבת ישראל אמיתית! לאהוב כל יהודי מוכר או לא מוכר! לאהוב כל אחד!

אם נזכה להרגשה זו, יתקיים בנו מאמר הכתוב "אני ה'" והקב"ה יתאווה לשכון בתוכנו. [מתוך הספר 'אריה שאג', הובא בגיליון 'פרפרת']

מי העיף את האווירון?

וסיפור נוסף על השגות גבוהות באהבת ישראל:

הגאון רבי נחמן גלינסקי זצ"ל, בנו של מגיד המישרים המפורסם הרב הגאון רבי יעקב גלינסקי זצ"ל, נודע בימי בחרותו כאחד מטובי העילויים שבישיבת פוניבז'. פעם, בעיצומו של שיעור כללי שמסר ראש הישיבה לכלל בחורי הישיבה, נחת לו לפתע אווירון נייר על זוכנו של ראש הישיבה... היה זה אחד הבחורים, שהשיעור כללי לא היה בדיוק בראש מעייניו וכדי להפיג את השעמום הכבד ואת הריקנות שבתוכו, שיחק באצבעותיו במשחק קיפולי נייר ושלח את האווירון המזערי לכיוונו של חברו, אך לצערו המאוורר המקומי שינה את כיוון התעופה הישר אל ראש הישיבה!

ההלם היה מוחלט, הבחורים כולם נבהלו למראה הזלזול הנורא. ראש הישיבה עצמו עצר בפתאומיות את מהלך השיעור, פניו האדימו כשהרים את אותו אווירון נועז וחוצפני בידיו, ודרש

כשבשרו זאת ההורים לבנם, הוא לא התלהב כלל. דוקא השבת הזו היא 'שבת חופשה', והוא התכוון לשבות בבית בבני ברק. אך את הנעשה אין להשיב, הם כבר הבטיחו את דירתם למשפחת כהן מתפרח...

הויתורים שהצילו את משפחות כהן מטומאה למת

לשבות עמו בשבת המדוברת.

אך כשבשרו זאת לבנם, הוא לא התלהב כלל, כי דוקא שבת זו היא 'שבת חופשה' והוא התכוון לשבות בבית בבני ברק. אך את הנעשה אין להשיב, הם כבר הבטיחו את דירתם למשפחת כהן התפרחאית, וע"כ הסביר האב לבנו כי עליו לוותר ולהישאר בשבת ב'תפרח', ובכך יקיימו בשמחה ובהידור מצוות הכנסת אורחים.

הבן ויתר על רצונו העז לשבות עם חבריו בבני ברק, והסיכום בא על מקומו בשלום, משפחת כהן הבני ברקים ישבתו בתפרח, ומשפחת כהן התפרחאים ישבתו בבני ברק.

השבת עומדת לפרוש כנפיה, הכהנים כבר השתכנו כל אחד בדירת מארחו, והנה פונה גיס של כהן התפרחאי, שגם הוא הגיע לבני ברק לשמחה המשפחתית, ומבקש ממנו להחליף עמו את דירת האירוח שלו. 'דירת האירוח שהקצו עבורי המארחים, קטנה מידי עבור כל בני משפחתי' - אמר לו הגיס - 'למשפחתך בת ששת הנפשות היא בודאי תספיק'. 'אין בעיה' - הסכים התפרחאי - 'עלי רק לשאול את בעל הבית'. בעל הבית הסכים, הדירות הוחלפו, והכל ששו ושמחו לקראת בואה של שבת המלכה.

בליל שבת, אחד השכנים בבני ברק נפטר, ומיטתו הוצאה מן הבניין רק במוצאי שבת, הנה כי כן ניצלו שתי משפחות הכהונה מלהיטמא למת בשבת!

'צאו וראו' - סיים הרב בידרמן את הסיפור - 'כי בזכות מדת הוותרנות ניצלו המשפחות מן הטומאה, הרי לו משפחת כהן הבני ברקית לא היתה מוותרת ומתעקשת להישאר בביתם, כדי שהבן יחגוג את חופשתו בביתו, היה עליהם לצאת מביתם באישון ליל. כמו"כ, אם התפרחאים לא היו מוותרים לגיס על דירתם הגדולה, גם הם היו צריכים לצאת משם בליל שבת, כי הרי גם הם כהנים...'. נמצא, כי כאשר הם וויתרו, הם חשבו כי בזאת הם דואגים לדירה לזולתם, אך האמת היא שבויתורם הם סידרו דירה לעצמם...

הרב ישראל ליוש

"אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים... לִנְפֹשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמִּי" (ויקרא כ"א, א') בפרשת השבוע מוזהרים הכהנים שלא להיטמא למתים, וביארו המפרשים שאזהרה זו היא מחמת קדושתם ומעלתם, כי משום היותם משרתי ה' היוצאים ונכנסים בביתו, מקדש שכינתו, אין ראוי להם להיטמא למתים.

בכך ביארו הרמב"ן והאור החיים מדוע הקדימה התורה את התואר 'הכהנים' לפני המתואר 'בני אהרן', ואילו בשאר הציוויים לבני אהרן, התורה כלל לא הכתירה אותם בתואר 'הכהנים', אלא קראה וצוותה לאהרן ובניו, ללא כל תואר נוסף.

אלא, התורה רצתה להדגיש שאזהרת הטהרה של הכהנים היא בעבור היותם כהני ה' ומשרתי המלך, ואילו שאר המצוות שנצטוו בהן כמו הקרבת הקרבנות, הם ציוויים מענייני הקרבנות, ולא בעבור היותם קדושים וטהורים.

לכך הזכיר הכתוב 'הכהנים', לומר כי בעבור שהם כהני ה' ומשרתי אלוקינו, עליהם להתנהג בעצמם בכבוד וגדולה, ולא להיטמאות לעולם.

בספור הבא שסיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, נתפעל מהסייעתא דשמיא המיוחדת לה זכו שתי משפחות כהונה, שניצלו מטומאה למת, ובכך זכו לשמור על קדושתם וטהרתם המיוחדת.

משפחת כהן המתגוררת במושב 'תפרח' בדרום הארץ, הוזמנה לשבת לשמחת משפחתית בבני ברק. הם חיפשו דירה בה יוכלו להתארח בשבת השמחה. לשם כך פנו למשפחה המתגוררת באזור השמחה, אף היא משפחת כהן, וביקשו מהם להחליף עמם דירה לשבת זו.

משפחת כהן הבני ברקית נענתה ברצון, ואף שמחה מאוד על ההצעה, כי בנם לומד בישיבה במושב 'תפרח' והנה הם יוכלו

כשהייתי מול 'טרם', ראיתי את קו 55 בתחנה. מיהרתי לכיוונו, וגיליתי שזה אותו אוטובוס שעליו עליתי בתחילה. ראיתי שמהומה של ממש מתחוללת בתחנה...

הזויתורים שהצילו את משפחות כהן מטומאה למת

מהאנשים ישבו על המדרכה. נראה, שמשהו עבר עליהם. הם לא נראים טוב. הבחנתי, כי לאחד מהם יורד דם מהמצח, ואילו לשני ירד דם מהיד. הבגדים שלהם היו מוכתמים בדם. האוטובוס עצמו היה נראה כמו אחרי פיגוע. ריק לגמרי. כל החלונות בצד הימני שבורים. הדלתות מנופצות לרסיסים. בדיוק במקום בו עמדתי רק לפני זמן קצר, ליד הדלת האחורית, השטח זרוע זכוכיות חדות ומשוננות. זהו המקום שספג את הפגיעה באופן החמור ביותר. שאלתי את אחד הנוסעים מה קרה?, התברר לי, שכאשר רצה הנהג להיכנס לתחנה, כבר עמד שם אוטובוס. הנהג החליט לעקוף אותו ולהתמקם לפניו. כאשר האוטובוס הראשון סיים להעלות ולהוריד נוסעים, היה עליו לעקוף את האוטובוס השני. אבל הוא שגה בהערכת המרחק בינו לבין האוטובוס. הוא התחיל לנסוע. ונכנס ל"ע בעוצמה באוטובוס של קו 55 שמעתי את הנהג שואל את החובשים: "האם צריך לפנות נפגעים לבית הרפואה?". אחד החובשים הסביר, שכולם נפגעו קלות. חלק מהם סובלים מחתכים קטנים ולא נעימים כלל, אך לא מסוכנים. רק נוסעת אחת, שהשעינה את ראשה על הדלת נפגעה באופן שנדרש לפנותה לבית הרפואה. ואילו אני שעמדתי ליד הדלת, יצאתי ללא פגע. הן ירדתי לפני התאונה...

עשיתי אז מה שהיה צריך לעשות באותו הרגע. בלי לקחת בחשבון את העובדה שבדרך הטבע, ככל שהשעה מתאחרת האוטובוסים התדירות של האוטובוסים יורדת משמעותית. לא עשיתי שום חשבונות, והקב"ה הציל אותי, ועשה איתי מופתים ונסים. הרי אנחנו מאמינים בהשגחה פרטית, יודעים, שבורא עולם מכוון את צעדינו תמיד, והוא נותן לנו רשות ללמוד מהנהגתו אותנו. איני יכול שלא לחשוב באשר לעניין של שמירת גבולות הקדושה. כמה זה חשוב בשמיים, וכמה עלינו להיזהר בכך. על קו 55 הבא לא עליתי. עם ה'חופשי-יומי' נסעתי ישירות לכותל המערבי, כדי להודות לבורא עולם על ההצלה המופלאה בזמן שאני חושב מה היה חלילה עלול לקרוא לי לו הייתי נשאר באותו מקום שספג את הפגיעה באופן החמור ביותר.

(גיליון השגחה פרטית, הובא בפניני עין חמד)

שמי יעקב מינצברג. אני גר בבית שמש, ומתרגש מאוד ממה שקרה לי. אפשר ללמוד מהסיפור שלי הרבה מוסר השכל, מכמה וכמה כיוונים. אבל את העבודה הזאת אשאיר לכם. אני רק אניח בפניכם דברים כהווייתם.

בליל ראש חודש אדר ב' ה'תשע"ט, קיימו קרובי היקרים את מאמרו חז"ל "משנכנס אדר מרבין בשמחה" והזמינו אותי להשתתף בחתונה שהתקיימה בארמונות וולף. באותו לילה התקיימה גם שמחת אירוסין של קרוב נוסף באולם פארהאנד בבית ישראל. אני עשיתי את דרכי בששון ובשמחה לעבר האולמות. לקרב את קרובי ולשמוח בשמחתם. קניתי ברב-קו תוכנית של 'חופשי יומי' כדי שאוכל להתנייד בחופשיות בין האוטובוסים מבית שמש לארמונות וולף, מארמונות וולף לפארהאנד, ומפארהאנד לבית שמש. באופן זה השתתפתי בחתונה, ושימחתי את החתן.

בשעה עשר וחצי בלילה עליתי על קו 55 לכיוון בית ישראל. בשעה זו התדירות של האוטובוסים, כמובן, אינה גדולה. נכנסתי לתוך האוטובוס וחיפשתי מקום לשבת. פעולה כל כך פשוטה. אך באותו הזמן גיליתי די מהר, שהעניין לא כל כך פשוט. בסך הכול חיפשתי מקום לשבת. בספסלים הקדמיים לא יכולתי לשבת מטעמי צניעות, לכן עברתי לעמוד ליד הדלת האחורית. ברוך השם, מקום טוב מצאתי לי. אולם לאחר תחנה נוספת בה עלו וירדו נוסעים נוספים, כבר לא התאפשר לי לעמוד גם במקום הזה, ולכן החלטתי לרדת בתחנה הבאה. התקשרתי לקל-קו כדי לברר מתי יגיע קו 55 הבא. שמעתי, שהוא יגיע רק בעוד כעשרים דקות. כיוון שכך, עליתי על קו 52 כדי להתקדם עוד קצת, וירדתי בתחנה שברחוב המ"ג.

המשכתי את הדרך ברגל. כשהייתי ליד המגדל, מול 'טרם', ראיתי את קו 55 בתחנה. איזה יופי! חשבתי לעצמי, זהו בוודאי האוטובוס הבא. נראה שקצת הקדים. מיהרתי לכיוונו, ושם גיליתי כי אין זה 55 הבא, אלא אותו אוטובוס שעליו עליתי בתחילה. ראיתי, שמהומה של ממש מתחוללת בתחנה. רכב של הצלה מהבהב ושולח אלומות אור מתחלפות. על המדרכה נראים חובשים באפודות כתומות. אנשים עמדו שם מבוהלים. חלק

כיצד עלול אדם להזיק לקרובו דווקא מתוך דאגה ורצון טוב

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

בספר פנים יפות, תספר לו תמיד מעניינים כאלו, ומביאתו על ידי זה לידי כעס ומצה ומריבה ודאבון נפש".
ומסיים: "על כן הנכון מאוד לבעל נפש לגעור באשתו כשמספרת לו מעניינים כאלו". בביאורים ומוספים מציינים בשם 'עלי באר', שמדברי רבנו משמע שרק "נכון מאוד לגעור", ואם כן מדובר באופן שבו אין לו חיוב מן הדין לגעור, כי מדובר שהאשה אומרת שיש בדברים תועלת עבורו להבא, וממילא מותר לה לספר ומותר לו לשמוע. אלא כוונת ה'חפץ חיים' היא, שאם אחר שסיפרה לו התברר לו כי אין בדברים תועלת בשבילו, או אז אסור לו לקבל את דבריה, ובנוסף ראוי לו לגעור בה שלא תוסיף לספר לו דברים מעין אלו, כי אם ישמע דבריה בסבר פנים יפות יגרום בכך שתוסיף לספר לו.

"שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו". בסעיף הנלמד היום ב'חפץ חיים' (כלל ז' מהלכות רכילות סעיף ה') מעורר רבנו על הנחיצות להיזהר משמיעת רכילות גם מהקרובים אליו ביותר, כי מלבד העוון שבזה, על ידי כך מביא האדם על עצמו "צרות רבות... כעס ומריבה ודאבון נפש".

הדוגמה שעליה מדבר ה'חפץ חיים' עוסקת באופן בו הרכילות נאמרת לאו דווקא מתוך הרצון לגנות את הזולת, אלא מתוך דאגה אמיתית לשומע. אולם במקרה זה מסתבר שהדאגה היא "דאגה חונקת". וזו לשונו של ה'חפץ חיים': "וכאשר נתבונן היטב נמצא, שבמה שהוא מקבל רכילות מאשתו, במה שסיפרה לו שפלוני דיבר עליו כך וכך, לבד העוון העצמי של קבלת רכילות, הוא מביא על ידי זה לעצמו צרות רבות. כי בראותה שבעלה מקבל דבריה

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

ניצל ממחבלים באמצעות מוט עץ ורוצה להקדישו לעץ חיים בספר תורה

יומא דף טו

בעידן הטבה תהא מקטר קטורת

עץ־חיים, כיון שנעשה בו נס. אבל, הגמרא במסכת זבחים (קטז). אומרת רבי אליעזר בן שמוע אומר מה מזבח שלא ישתמש בו הדיוט, אף עצים שלא ישתמש בהם הדיוט. מבואר בגמרא שאסור לעשות מזבח ועצי המערכה מדבר שהשתמש בו הדיוט, ועל סמך כך כתב השו"ע (או"ח סי' קנג סכ"א) שאין לקנות מעילים שהשתמש בהם הדיוט לתשיש קדושה. וכעין זה כתב הרמ"א (סי' קמז ס"א) שאין לעשות מפות לספר תורה מדברים ישנים שנעשו בהם דבר אחר לצורך הדיוט. וכתב המשנ"ב (סי' קמז ס"ק יג) דהוא הדין לכל תשיש קדושה, שאין לעשות מדברים שנשתמש בהם מתחילה לצורך הדיוט. ולפי זה גם בענינו יאסר לעשות עץ־חיים ממוט שהשתמשו בו לצורך הדיוט. ובדיעבד, כתב המשנ"ב (שם ס"ק יב) שאם כבר עשהו לצורך ספר תורה, אסור להוריד בקדושה ולעשות מהם תשיש דתשיש.

לסיכום: א. צודקים המערערים הטוענים שאין לעשות את עץ־חיים מהמוט שנשתמש בו הדיוט. אבל יתכן שכן, כיון שבמוט נעשה קידוש השם. ב. בדיעבד, אין להסיר את המוט. ג. אם נשתמש בו ארעי, אולי מותר לעשות את עץ־חיים.

(מצוות בשמחה)

באחד הישובים בארץ ישראל התרחש נס גדול, ובעקבותיו עלתה שאלה הלכתית, שיש לה השלכות לנושאים ועניינים רבים. ב'ווי העמודים' הובא מעשה ביהודי המתגורר בקצה הישוב ההוא, התעורר משנתו לקול רעש העולה מחצר הבית. הוא קם ויצא אל החצר, והבחין לתדהמתו בשני מחבלים המכוונים את רוביהם אליו. לפתע הוא מבחין במוט העשוי מעץ, המונח על הרצפה. האיש הרים את המוט, ועשה את עצמו כאילו הוא אחוז ברובה ומאיים אף הוא על המחבלים... אלה נבהלו וברחו כלעומת שבאו. הוא-עצמו לא ידע מהיכן צץ לפתע המוט הגדול, והודה להשי"ת על הנס שאירע לו. הנס הפלאי, הביא את היהודי ההוא להחלטה על כתיבת ספר תורה והכנסתו ברוב פאר והדר. והנה, לאחר שהספר נכתב בהידור רב, רוצה האיש לשלב את המוט שבאמצעותו ניצל מהמחבלים, כאחד מעצי-חיים של ספר התורה. השאלה שהתעוררה היא, האם הדבר מותר?

והשיב הגאון ר' יצחק זילברשטיין שליט"א, שמחד גיסא הדבר ראוי, וכעין מה שכתב רש"י במסכת זבחים (נח. ד"ה עצי תאנה) שמבאר שהטעם שעשו את המערכה של קטורת מעצי תאנה, כיון שהיתה בהם תקנה לאדם הראשון שנאמר ויעשו להם חגורות' (בראשית ג ז). וא"כ גם בענינו אפשר יהיה לעשות מהמוט את

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

המקום היחיד שבו מצטט המשנה ברורה מדברי אחד מחכמי זמנו בשמו!

ובביאור הלכה כותב בשם בעל האור שמח - וזהו המקום היחיד שבו מביא המשנה ברורה דברי תורה של חכם בן זמנו, בשם אומרם - מקור לדבר מהכתוב בספר שופטים, על מלחמת גדעון במדין: "וַיַּחְזִיקוּ בְיַד שְׂמָאֵל בְּלַפְדִּים וּבְיַד יְמִינָם הַשּׁוֹפְרוֹת לְתִקּוּעַ"; שמשמעו כי ישנה חשיבות לתקיעה בצד ימין. ואכן, גם לגבי החזקת השופר, כתבו הפוסקים שיש להחזיקו ביד ימין.

[שו"ע תקפה, ב, משנ"ב ז, שעה"צ יח, וביה"ל ד"ה וטוב; ביאורים ומוספים דרשו, 25]

בעת התקיעה בשופר, יש להעמידו בצד ימין של השפתיים, כדי להבהיל ולהכניע את השטן הניצב בצד ימין, כפי שנאמר: "וְהִשְׁטָן עֹמֵד עַל יְמִינוֹ לְשִׁטְנוֹ". וטעם נוסף - משום שצד שמאל, כבר 'מוגן' בכוח מצות תפילין של יד, שמניחים אותן על זרוע שמאל, או אף בכוח תפילין של ראש, שמכוונות להגן מפני מידת הדין הנמצאת בצד שמאל; ובהעמדת השופר בצד ימין, מגינים גם על צד ימין.

'איטר יד' - האם יעמיד את השופר בצד שמאל של פיו?

ובמקום שיש 'בעל תוקע' שהוא אדם כשר ובן תורה ובעל מעלות נוספות, אך אינו יכול להעמיד את השופר אלא בצד שמאל של פיו; ולעומת זאת, יש שם 'בעל תוקע' קל דעת ועם הארץ שיודע להעמיד את השופר בצד ימין של פיו - יש להעדיף את הראשון, כי בן תורה יודע לכוון כראוי לשם מצות הבורא, יותר מאשר עם הארץ, ודבר זה הוא מעיקרי קיום המצוה, ואילו העמדת השופר בצד ימין אינה אלא הידור בעלמא.

[שעה"צ תקפה, יז; ביאורים ומוספים דרשו, 22-23]

'איטר יד' - האם יעמיד את השופר בצד שמאל של פיו? בהמשך לאמור: מי שאינו יכול להעמיד את השופר בצד ימין של פיו - אם יש באפשרותו להטות את פיו הרחב של השופר, שממנו נשמעת התקיעה, לצד ימין, יעשה כן. ובנוגע ל'איטר יד' - יש אומרים, שאף לכתחילה את השופר בצד שמאל, אשר כלפיו נחשב כצד ימין; אולם, מדברי המשנה ברורה נראה, כי למעשה צריך האיטר להעמידו בצד ימין.

מדוע מכסים את השופר בשעת הברכה שלפני תקיעת שופר?

ויש שכתבו, שאף בתקיעת שופר אנו חוששים שהשטן ישלוט בשופר וימנע את התקיעות, ולכן מכסים אותו עד לתקיעה בפועל. ועוד נוהגים, שהתוקע מכניס את ידו הימנית תחת הכיסוי של השופר, ואוחז בו בשעת הברכה; משום שכל חפץ של מצוה שמברכים עליה ברכת המצוות, צריך לאחוז בו, או לכל הפחות להניח עליו את ידו, בשעת הברכה.

[ביאורים ומוספים דרשו תקפה, 9]

מנהג ישראל מימות הראשונים, לכסות את השופר בשעת הברכה על תקיעת שופר. ויש שכתבו טעם לדבר, שהתקיעה נעשית בשופר העשוי מקרן של אֵיל, זכר לעקידת יצחק, ומובא במדרש, שבשעה שבנה אברהם אבינו עליו השלום את המזבח לעקידה, הצניע את יצחק אבינו עליו השלום, כדי שהשטן לא יעשנו בעל מום; ויש להקדים את האב לבן. והאחרונים כתבו טעמים נוספים לדבר.

* בשעת קיום מצות תקיעת שופר, צריכים התוקע והשומעים לעמוד. והישענות על גבי סטנדר וכדומה, באופן שאם תינטל המשענת יפול הנשען - נחשבת כשיבה לענין זה.
* את כל ברכות המצוות יש לברך בעמידה, משום שאומרים בהן: "וציונו", כלומר שהקב"ה ציונו וקרבו לעבודתו, והעבודה - בבית המקדש - נעשית בעמידה בלבד.
* כשיש ברית מילה בבית הכנסת בראש השנה, יש לעשותה לאחר תפילת שחרית, לפני תקיעת שופר, מכמה טעמים.

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

האם מותר לאָבֵל להתקלח בערב החג?

לאחר חצות היום; ולדעת הרמ"א - סמוך לכניסת החג. ויתר דיני האבילות - רחיצה, ישיבה על הקרקע, איסור נעילת נעליים, ועוד - חלים עד לכניסת החג; ויש מתירים להתרחץ בסמוך לכניסת החג, לאחר שהתפלל מנחה, שאז כבר חלה עליו קדושת החג; ויש שהתירו להתרחץ רק במים קרים. ויש אומרים שבשעה זו ניתן להקל בכל דיני האבילות.
[שו"ע תקמח, י, משנ"ב לה-מב, ושעה"צ כט; וראה ביאורים ומוספים דרשו, 47 ו' 51]

בערב יום טוב החל באחד מששת הימים הראשונים של שבעת ימי האבילות - התירו חכמינו ז"ל לאָבֵל לכבס את בגדיו, מפני שאינו יכול לכבסם ביום טוב; אבל אסור לו ללובשם עד לכניסת החג. (ובנוגע לערב יום טוב שחל ביום השביעי לאבילות, ראה תקציר לאתמול).
ומעיקר הדין, מותר לכבס במשך כל היום, אך כדי שיהיה ניכר שעושה זאת לכבוד החג, לדעת השולחן ערוך, לכתחילה יכבס רק

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

י"ד באייר | לדעת חלק מהשיטות היום הוא היארצייט של רבי מאיר בעל הנס ע"ה

היום הוא פסח שני. בסידור יעב"ץ כתב: "גילו לי מהשמים טעם שנקבע פסח שני ליום זה, לפי שבשנה הראשונה לצאתם ממצרים אכלו מהמצות עד ליל ט"ו באייר, ומכאן שהקדושה ההיא נמשכת עד לילה זה...".

יארצייט:

לדעת חלק מהשיטות היום הוא היארצייט של רבי מאיר בעל הנס ע"ה.
שנ"ז: רבי עקיבא ב"ר יצחק גינצבורג זצ"ל מפפד"מ.
תק"פ: רבי שמואל מקארוב זצ"ל.
תקפ"ו: רבי יהודה ליב ב"ר משה זצ"ל בעל ליקוטי מהרי"ל
תקע"ד: רבי אליהו שמאע ב"ר יוסף הלוי זצ"ל, אב"ד ארם צובא-חלב, בעל מכשירי מילה ועוד.
תער"ב: רבי אליהו חיים ב"ר משה מיזל זצ"ל, אב"ד, לודז'.

מדוע נוסח הברכה של תקיעת שופר היא 'לשמוע קול שופר'? | בעל תוקע שכבר יצא ידי חובת התקיעות האם מברך שוב כאשר תוקע לאחרים? | כיצד ינהג אדם המסופק האם שמע תקיעת שופר? | ומה הדין באופן שהבעל תוקע התחיל לתקוע אינו יכול להמשיך?

תמצית שיעור הלכה במשנ"ב הל' ראש השנה במסגרת לימוד 'דף היומי בהלכה' [משנ"ב חלק ו', סימן תקפ"ה סעיפים ב' - ד']

נוסח הברכות של תקיעת שופר

לפני התקיעות מברך 'לשמוע קול שופר', וכן 'שהחיינו', ומבאר המשנה ברורה, שהשולחן ערוך בא להדגיש בדבריו, שלא יברכו 'לתקוע בשופר', אלא 'לשמוע קול שופר', משום שהדבר אינו תלוי בתקיעה, אלא בשמיעה, שהרי התוקע ולא שמע קול שופר, לא יצא, ולכן יברך 'לשמוע קול שופר' ושהחיינו, ובדיעבד, אם ברך 'לתקוע בשופר', או שברך 'על תקיעת שופר', או שברך 'לשמוע בקול שופר', יצא, ואם לקחו ממנו את השופר באמצע התקיעות והביאו לו שופר אחר, אין צריך לברך שוב, משום שהברכה איננה על השופר, אלא הברכה היא על התקיעות היוצאות מן השופר, ולכן לא משנה באיזה שופר תוקעים, אבל כאשר זה קרה בין הברכה לתחילת התקיעות, צריך לברך.

טעם הדבר שתוקעים בצד ימין

טוב לתקוע בצד ימין אם אפשר בכך, ושלושה טעמים בדבר:
א. והשטן עומד על ימינו לשטנו. (מ"ב סק"ז)
ב. משום שבצד שמאל מגינים התפילין, ולכן צריך להגנה נוספת מצד מין והוא השופר. (שעה"צ סקי"ח)
ג. הגמרא בראש השנה לומדת תקיעת שופר מחצוצרות המלחמה, ושם כתוב שהחזיקו את השופר בצד ימין. (בה"ל בשם האור שמח)

ואם אינו יכול לתקוע בצד ימין, אין להקפיד, ואפילו אם הוא יעמיד את השופר בצד שמאל וגם פיו לצד שמאל, וטוב להפוך את פי השופר למעלה ולא לצדדים, שנאמר, 'עלה אלקים בתרועה'.

התחיל לתקוע ואינו יכול להמשיך

בעל תוקע שהתחיל לתקוע ואינו יכול להשלים את התקיעות, ישלים תוקע אחר, ואפילו שלשה או ארבעה בעלי תקיעות שתוקעים יכולים לתקוע, ומספיק הברכה שבירך הראשון כדי להוציא את כל התקיעות, ובלבד שיהיו שם כל התוקעים בשעת הברכה, כיוון שאם הם לא יהיו שם בשעת הברכה, הם לא יצאו בברכה שלו, ולכן לעצמם הם לא יוצאים ידי חובה, וצריכים לברך, ואפילו אם בירך התוקע, ואינו יכול לתקוע כלל, השני תוקע בלי ברכה, וזה לא ברכה לבטלה, משום שהברכה היא על השופר של הציבור, והרי התוקע השני הוא גם בכלל הציבור, ואם התוקע השני כבר יצא ידי חובת תקיעות, אינו צריך לברך, שהרי הציבור יצא ידי חובה בברכה של הראשון, והתוקע השני כבר יצא במה שהוא כבר תקע מקודם, ולכן אינו צריך לברך.

שליח ציבור שהוא גם בעל תוקע

שליח ציבור לא יהיה התוקע, כדי שלא יתבלבל, אבל אם מובטח שהוא חוזר לתפילתו, רשאי לתקוע, וכל זה בתקיעות שעל סדר התפילה, אבל תקיעות דמיושב שתוקעים לפני תפילת מוסף, מותר לשליח ציבור לתקוע, ואם השליח ציבור אינו תוקע מיושב, ראוי שאותו בעל תוקע יתקע גם את התקיעות שעל סדר הברכות, כי המתחיל במצוה אומרים לו גמור.

בעל תוקע מברך גם כאשר כבר יצא ידי חובה

אף על פי שהבעל תוקע כבר יצא ידי חובת תקיעת שופר, וכעת הוא תוקע כדי להוציא אחרים, בכל זאת הדין הוא, שהוא מברך בשביל אחרים מדין ערבות, אבל יותר טוב שיברכו השומעים בעצמם את שתי הברכות, אלא אם כן הם אינם יודעים לברך בעצמם, שאז יברך התוקע בשבילם, אבל גם כאשר יודעים הציבור לברך בעצמם, מנהג העולם, שהבעל תוקע מברך בשבילם אפילו שהוא כבר יצא ידי חובה.

אדם המסופק האם שמע תקיעת שופר

אדם שנסתפק האם הוא שמע קול שופר, או האם נטל לולב ביום הראשון של החג שהוא מן התורה, תוקע ואינו מברך, כי ספיקא דאורייתא לחומרא, ולכן צריך לחזור ולתקוע, וביום ב' של ראש השנה שהוא רק מדברי סופרים, אינו צריך לתקוע, כיוון שספק דברי סופרים, להקל.

סדר התקיעות

סדר התקיעות הוא, תשר"ת ג' פעמים, תש"ת ג' פעמים, ותר"ת ג' פעמים.

24
שעות

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **דוד בוק שליט"א**
שיעורים מבוארים בלימוד התוס' על
סדר הדף היומי

שלוחה 29

הרב **חיים שמרלר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 25/26

הרב **אליהו אורנשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 21

הרב **אריה זילברשטיין שליט"א**
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **מאיר שפרכר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 22

הרב **אפרים סגל שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 23/24

הר' **אברהם פוקס הי"ו**
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי

שלוחה 3

הרב **מרדכי שלמה פריינד שליט"א**
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 131

הרב **יצחק לובינשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 28

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

כ"ט לעומר | פסח שני

לנהוג ביצירתיות כדי לשמור על כבוד הזולת

פעם בליל פסח, כשהיו רבי עקיבא איגר ואורחיו מסובים ומספרים ביציאת מצרים אירעה תקלה לאחד מן האורחים, ידו נתקלה בכוס היין שעמד לפניו, ונשפך היין על המפה הלבנה והנקייה. כשראה רבי עקיבא את האורח בקלקלתו הסיט את השולחן והפיל את הכוס שעמדה לפניו, ויינה נשפך, אז אמר בקול: "נראה כי השולחן הזה אינו עומד כראוי..."
(רבי עקיבא איגר - חייו ופעלו עמ' שיח)

כאשר אנו רואים אדם הנמצא במצב מביך, נתאמץ לחשוב כיצד ניתן למנוע ממנו את הבושה

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il